כזדון איש באשה וליכא למימר משום דחשיבא כמזידה הוא

רבינא אמר לענין קרבן קתני. והכי קאמר עשו ב"ד בהוראתן

דלא מיחייבא קרבן משום דהוי לה למידק דהא תנן (לעיל פו: ע"ש)

לם א מיי פ"ג מהלי גירושין הלכה יד ופ"י שם הל' ד טוש"ע אה"ע סימן קכט סעיף ג וסיי קנ סעיי א: ב מייי פ"י שם הלכה כ סמג עשין נ טוש"ע שם סי׳ מו סעיף ח:

תוספות ישנים . לשם מלכות שאינה הוגנת.

פ"ה לשם מלכות רומי שחין להם לא כתב ולא ותימה דהא חזינא דאים להו כתב ולשון וי"ל דאינו כתב מיוחד אכן לקחו אותו משארי לשונות וא"ת אמאי לא חשבינן ים על ממנהי כמי משפיק ליה ללשון גמור כמו לשון ישמעאל ולשון אדום שלא היו כמו כן בדור הפלגה וי"ל דאין לשונם טוב כל כך כמו לשון ישמעאל כדאמרי׳ בירושלמי דל״ב חזרו וינאו מאדום וישמעאל מורי - כמו ממחים - שמעמו עוי"ל דר"ל אין להם לשון המלכות כמו לשארי אומות: היה במזרח וכתב במערב בגיטין פריך במאן איירי אילימא בעל היינו שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה אלא מיירי שהיה הסופר במזרח וכתב במערב ומקשינן אמאי לא מוקי לה התם בבעל ומיירי שהיה עומד שם בשעת כתיבת הגט וכתב עמידתו במערב ומתרלינן דודאי א"ל לכתוב (יום) [מקום] העמידה בשעת (הנתינה) [הכתיבה] וראיה לדבר דאי סיה לריך לכתוב מקום עמידת האיש כמו כן היה לריך לכתוב מקום עמידת האשה וא"כ לא מצינו גיטין באים ממדינת הים שהרי א"א לדעת מקום עמידת (הבעל) [האשה] בשעת (הנמינה) [הכתיבה] ועל מקום לידה אומר הר"י דא"ל לכתוב דשם עירו ושם עירה לא מיירי רק בעיקר דירתם ואדרבה טוב ליזהר בו ויבא לכתוב גט בטעות ואם שינה מקום לידתו נראה דאין לפסול הגט בכך ואין לפסול משום דסהדי לשיקרא חמימי דהא לא חמימי רק אעיקר הגט דהא בכמובות [דף כד. אמרינון אם כתוב בשטר לונה קן מם כמור בשטר איש פלוני כהן אין מעלין אוחו לכהונה שהרי אין מעידין שהוא כהן דעל ששינו מקום לידתו והכשירו טשימו מנקום פיזמו והפשירו והשתא מוקי לה תלמודא בגיטין דהיה במזרח וכתב במערב ר"ל הסופר. ומימה דבכחובות שלנו אין אנו נזהרים מזה שש"ל כותבה במקום שהוא והחופה במקום אחר ונראה דאין קפידא בסופר רק בעדים כשחותמין במקום אחר מאותו שנכתב הגט אבל בכתובות שלנו הש"ץ כותב מקום שיחתמו בו העדים ה"נ כיון שידוע לעולם שהש"ץ כותב כל הכתובו" שבגבול עירו אף כי אין החופה במקום שעומד בו לא מחזי כשיקרא: איבעי

לה לאקרויי גיטא. וא״ת א״כ דמיירי בלא קראוהו מאי אריא שלא נכתב

כהלכתו כיון דלא קריוה מיפסיל דהכי משמע בגיטין

הורוה ב"ד לינשא (יי) וחזרה וקלקלה חייצת בקרבן שלא הורוה אלא לינשה ויותר קרובה היה למזיד כשקלקלה מכשניסת אלא טעמא משום יחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור דהכי אית ליה לר' שמעון בפ"ק דהוריות (דף ג:) והאי דנקט הכא כודון איש בחשה סימנא בעלמא הוא: מלכות יון בו'. והא דאמר בע"ו (דף י.) דבגולה אין מונין אלא למלכות יון בלבד אר"ת דהיינו בשאר שטרות דבגט שייך שלום מלכות דדבר גדול הוא בעיניהם

להפריד איש מאשתו ואין מונין אלא למלכות אותה העיר בלבד⁰: היה במזרח וכתב במערב. לא כמו שפירש ריב"ן דאבעל קאי דבהדיא אמרי׳ בגיטין (ד׳ פ. ושס) היה במזרח מאן אילימא בעל היינו שינה שם עירו אלא סופר כדאמר להו רב לספרי כי יתביתו בהיני כתובו בהיני כו' וא"ת בשלמא בעדים לריך לכתוב מקום שחותמים דאיכא קפידא שיכולין לבא לידי הומה אבל בסופר מאי קפידא איכא ועוד חימה דעכשיו נוהגין לכתחלה שהסופר כותב כתובה בעיר זו ושולחה לחתן לעיר אחרת שהוא מקום חופה וכותבין שם עיר החופה ששם חותמין ושמח י"ל הא דנקט הגמרא היה סופר במזרח לאו דוקא משום סופר אלא משום עדים אלא משום דמתני' קתני היה במזרח לשון יחיד דמשמע סופר ואורחא דמילתא דבמקום שהסופר כותב שם עדים חותמים וליכא פסולא אלא משום עדים ורב דקאמר נמי לסופרים לא היה מקפיד אלא משום עדים ובשאר שטרות אפילו שינה מקום עדים דיעבד כשר כדקתני באחד דיני ממונות (סנהדרין לב. ושם) שטר שומנו כתוב באחד בניסו אע"פ שבאו עדים ואמרו באחד בניסן עמנו הייתם שטר כשר ועדיו כשרים חיישינן שמא איחרוהו וכתבוהו אלא בגיטין החמירו והא דגיטין המאוחרים כשרים היינו כשהעדים והסופר היו באותה העיר בומן הכתוב בגט וא"ת מלאו באשפה אמאי כשר לרבי מאיר ניחוש שמא איחרו וכתבו ולא חש הסופר להיות

בעיר ביום הכתוב בו וזרקו לאשפה וההוא דהיה במזרח כר"מ נמי אתי כדמוכח בהמגרש (גיטין פו.) לפר״ת גבי (ה) גיטין פסולים דפריך והא איכא שלום מלכות דפי׳ דלאו אשלום מלכות קפדינן דההוא מותר אפי׳ לכתחלה לרבנן דר׳ מאיר כמו שאנו כותבים לבריאת עולם אלא מסיפא דהיה במזרח וכתב במערב פריך וכן מוכח בפר״ח דגרם האיכא כתב לשם מלכות כו' משמע דמסיפא פריך ומוכחא סוגיא דאתיא כר' מאיר ואר"י דלא מחזקינן ליה כמאוחר דמסתמא

רבינא אמר לענין קרבן קתני 🐠 עשו בית דין בהוראתן כזרון איש באשה ולא מתיא קרבן על פי עדים כשגגת איש באשה ומתיא קרבן ואיבעית אימא הא קמייתא רבנן היא ותריץ הכי חוץ מאשת איש ושניםת ע"פ ב"ד מתיב עולא מי אמריגן מאי הוה לה למיעבד והתגן לכתב לשם מלכות שאינה הוגנת לשם מלכות מדי לשם מלכות יון לבנין הבית לחורבן הבית היה במזרח וכתב במערב במערב וכתב במזרח תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ואמאי לימא מאי הוה לה למיעבד איבעי לה לאקרויי לגימא אמר רב שימי בר אשי תא שמע יהכונם את יבמתו והלכה צרתה ונשאת ונמצאת זו אילונית תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ואמאי נימא מאי הוה לה למיעבד איבעי לה לאמתוני אמר אביי תא שמע יכל עריות שאמרו פוטרות צרותיהן הלכו צרות ונישאו ונמצאו אלו אילונית תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ואמאי נימא מאי הוה לה למיעבר איבעי לה לאמתוני אמר רבא תא שמע יכתב סופר גם לאיש ושובר לאשה ומעה ונתן גם לאשה ושובר לאיש ונתנו זה לזה וזה לזה ולאחר זמן הרי הגם יוצא מתחת ידי האיש ושובר מתחת ידי האשה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ואמאי נימא מאי הוה לה למיעבד • איבעי לה לאקרויי לגימא אמר רב אשי תא שמע סאשינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה ואמאי נימא מאי הוה לה למיעבד איבעי לה לאקרויי לגימא אמר רבינא תא שמע יכנסה בגם קרח תצא מזה ומזה כו' איבעי לה לאקרויי לגימא רב פפא סבר למיעבד עובדא במאי הוה לה למיעבד אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא והתניא כל הני מתנייתא אמר ליה ולאו שנינהו אמר ליה "ואשינויי ליקן וליסמוך מינופסק) אמר רב אשי ולקלא לא חיישיגן הי קלא אילימא קלא דבתר נשואין הא

ושניסת ומשתמעין תרוייהו: חוץ מאשת איש. דהיינו בעדים ושניסת ע"פ ב"ד בעד אחד דתרוייהו בעו גט וכיון דבעינן גיטא אלמא מילתא היא ומתסרא אקמא: כתב לשם מלכות שאינה הוגנת. סופר שהיה לריך למנות למלכי ישראל או לשם מלכותי אחרת כגון לשם מלכי רומי ותנא קרי לה שאינה הוגנת משום דאין להם לא כתב ולא לשון כדכתיב (עובדיה א) בזוי אתה מאד: סלא מוה ומוה. אם ניסת באותו גט: כל הדרכים. כל הנך קלקולי דמתני׳ם: מחי הוה לה למיעבד. סבורה היתה שהוא גט כשר: לאקרויה לגיטא. לפני חכם: והלכה לרתה ונשחת. לשוק שנפטרה בייבום חברתה ואח"כ נמנאת זו אילונית ואין ביאתה פוטרת לרתה כדאמר בפ"ק (דף יב.) פרט לאילונית שאין יולדת: **מצא.** לרתה מזה שניסת לו ומיבמה ורבי עקיבא היא (לקמן דף זב.) דעביד חייבי לאוין כגון יבמה לשוק כחייבי כריתות כאשת איש ממש: כל עריום שאמרו פוטרות לרותיהן. לשוק בלא חלילה ויבום כגון ט"ו נשים דפ"ק (דף ב.): הלכו לרום אלו ונישאו. לשוק ונמצאת הערוה אילונית ונודע שהווקקה נרתה לייבום למפרע

דערוה אילונית אינה פוטרת לרתה

דאילונית מקח טעות הוא ולאו אשתו

היא ואין זו לרת ערוה ווקוקה ליבם

כדתנן בפ"ק (שם) וכולן שמתו או

שמיחנו או שנמלאו אילונית לרותיהן

מותרות: סלא. הלרה מזה ומזה כו':

גט לחיש ושובר לחשה. שהבעל נותן

שכר הגט והחשה כותבת שובר לגבות

כתובתה מן בעלה ולתת לו השובר

שאם לא היתה נותנת לו שובר לא

יפרע לה כתובה: ונתנו זה לוה.

כסבורה זו לקבל גט מיד בעלה

וקבלה שובר והיא נתנה לו גט: גט

קרח. בגט מקושר קמיירי כדאמר

בבבא בתרא (דף קס.) גט פשוט עדיו

מתוכו גט מקושר עדיו מאחוריו

כשהיה כופלו חותם העד על הכפל

וחוזר וכופלו וחותם עד שני וכן

שלישי ואם היו קשריו מרובים

מעדיו היינו גט קרח ופסול: סבר

למיעכד עוכדה במהי הוה לה

ולא מייתא קרבן. דיחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור כדילפינן בהוריות

(דף ב:) מבעשותהש: הך קמייסא. דקתני חוץ מאשת איש כי כולה

רבנן היא ולא תיתני שניסת דמשמע אבל בעדים לא אלא תריך

כתב לשם מלכות שאינה הוגנת. מי שהיה

שאינה הוגנו. .. נככל וכתכ כשנת כך וכך ביתרה למלכות אחרת, ובגמרא מפרש אמאי קרי לה שאינה הוגנת. או שכתב לשם מדי יאגמת, מו שכנוב לשם מדי כו', לפי שלריך לכתוב לשם מלכות שכתב בה (גיטין עט:). לבנין הבית לחרבן או לחרבנו, פסול מפני שלא כתב לשם המלכות (שם). תצא מזה ומזה. אס ניסת בגט זה תלא מן הראשון ומן השני ולריכה גט מן הראשון וגט מן השני, ואע"פ שקדושי שני לא הוו קדושין, וביבמות (לעיל פח:) מפרש טעמא גזרה שמא יאמרו גירש ראשוו גנו גמור ונשא שני בלא גט (גיטין עט:). והלכה צרחה ונשאת וקיי"ל ביאת האחת פוטרת לרתה, וגמצאת זו. שנתייבמה. אילונית. וחיו המת היתה ונמלא שלא נפטרה נרתה ונישאת לשוק בלא חלינה, תצא מזה ומזה. מבעל זה ומיכמה הרחשון (שם פ.). כל חמש עשרה צרותיהן. שאמרו עריות שנרומיהן מותרות לינשא לשוק בלא חלילה כשמתו בעליהן בלא בנים, הלכו צרות. של עריות, ונישאו. לשוק, ונמצאו אלו. העריות, אילוגית. ואיגלאי מילתא שהיו קדושי המת בטעות ונמנאו שלא היו אלו נרותיהן ולא פטרום העריות האלו מן החלינה, תצא מזה. מבעל שנישחת לו, ומזה. מן סינס (שם). כתב סופר גט לאיש. לגרש נו אשתו, לאשה. לאשהו שתמסור לבעל כשיפרע לה כתובתה, וטעה. הסופר כשמסר להן השטרות, ונתן גט לאשה ושובר

כל הני. ולא אמרינן מאי הוה לה למיעבד: אמר ליה ולא שנינהו אמר ליה ואשינויי לסמוך. אם זה דוחק ומתרך (נו לדחוק התשובה אנן ממילא שמעינן דלא אמרינן מאי הוה לה למיעבד(: וכמנע ולא עבד עובדא: ולקלא לא היישינן. אם ניסת בבית דין ואח"כ ילא קול שבעלה חי ולפנינו לא בא:

למיעבד. ולהחזיר לבעלה אשת איש שנשאת בעדים: והתניא

בו ביום שנמלא נכתב כמו שמוכיח מתוכו ומסתמא שם היה הסופר וכתב מקומו אי נמי בידוע שהסופר שם [וע"ע חוס' גיטין פ. ד"ה כי יתביתון: תא שמע כל עריות בו'. ס"ד בכונס יבמתו שייך למימר איבעי לה לאמתוני שהיתה בחזקת איסור לשוק עומדת ואין לה להנשא עד שיתברר הדבר שמותרת לשוק אבל כאן בחוקת היתר לשוק עומדת: תא שמע בתב סופר גמ לאיש בו'. ס"ד דהכא לא שייך איבעי לה לאקרויי גיטא כמו לעיל דמיירי אפילו אקריאת גיטא אחר כתיבה קודם נתינה ועייליה לבי ידיה ואיחלף ומשני דאיבעי לה לאקרויי לגיטא לאחר שנתן לה הסופר: תא שמע שינה שמו ושמה בו'. כגון שיש לו כ' שמות אחד ביהודה ואחד בגליל והיה ביהודה וכתב שם של גליל ס״ד דהכא מאי ה״ל למיעבד אע״ג דאקרויה לגיטא קס״ד כשר ומשני דאיבעי לה לאקרויה גיטא ולשאול ולאסוקי דעתא דכאן ביהודה אין שמו כך: תא שמע בגסה בגט קרח. ס"ד דהכא לא פשעה כל כך דלא איבעי לה לאסוקי אדעתא דמיפסיל בהכי ומשני דאיבעי לה לאקרויי גיטה בבית דין הבקיאין בדבר הרבה ואין הגמרא מביא הנך משניות כסדר המשנה אלא כסדר הראוי להקשות זה אחר זה דלא מיתרלא בתרייתא בשינויא קמייתא כדפרישית פוע"ע חום׳ כתובות קב: ד"ה מ"ש מתון: ישם עירו ושם עירה. נראה לר"י דלא חיישינן לכתוב מקום עמידתו באותו יום אלא מקום עיקר דירתו דהא בגיטין הבאים ממדינת הים אי אפשר לידע מקום עמידתם באותו יום:

אמרה רב אשי חדא זימנא דאמר רב אשי

הגט יוצא מתחת ידי האיש. שמוליחו (פנינו להראות שוכרו והרי הוא גט (שם). שינה שמו ושמה. בנט (שם). כנסה בגט קרח. מפרש בסיפא במחניי שקשריו מרובין מעדיו, בכ"ב (קס:) אמרינן דמקון רכנן גט מקושר משום כהנים קפדנים שהיו כותבין גט פתאום לשחומיהן ומתחרטין לאחר זמן ואין יכולין להחזירן ותקנו להם גט מקושב שאינו נוח ליכתב מהרה שמא במוך כך ימפיים וחותמין עדיו מבחון יכוחב שיטה או שמים וכורכן על החלק וחופר ועד אחד חוחם על הכרך מבחוץ וחוזר וכוחב שני שיטין או יותר מבפנים וכורכן על החלק וחוחם עד שני על הכרך מבחוץ וכן עד שלישי, ואם יש קשר כרוך ואין עד חחום מאחוריו, זה קרח

(יט:) וי"ל דאף כי מיפסיל לא אמרי' תצא מזה ומזה. לת אחריר אלא מזה ומזה. א"ינ מיירי הכא דקריוה לאחר נחינה אבל לא קריוה קודם נמינה וא"יכ אי לאו משום דשינה לא מיפסיל בהכי דודאי לכתחלה בעי קרייה לפני נמינה ולאחר נמינה אבל דיעבד לא מיפסיל אי קריוה לבסוף והכא משום דשינה מפסיל: איבעי לה לאמחוני. וא"מ ע"ש עדים נמי איבעי לה לאמחוני לראות אם יבא בעלה וי"ל דהכא שנפלה ליבם ובחוקת איסור לשוק היא איבעי לה לאמחוני לראות אם חמלא חברתה איילונית אם לאו טרם שמשא לשוק אבל במחני כיון דאחו עדים ואמרו שמת בעלה הרי עומדת בחוקת היתר ומה יש לה עוד להמתין:

ופסול כדמפרש בגמרא משום כולכם, דמסתמא למנין קשריו היו עדיו מתחלה וחיישינן דלמא אמר לוה כולם חתמו והרי אחד שלא חתם (גיפין פא:).

גט לאשה ושובר לאיש. והס מסרו זה לזה חה סבור שמסרה לו אשתו שונר. ולאחר זמן הרי

א גיטין עט:, כ) ג"ן שם (ל) פ. ג) ניין שם. ד) ניין שם נ) וב"ב הלה.ו. מ) ס"ל לינו, ע) [ויקרא ד], י) בס"א: מלך גוי של אותה מלכות וכתב לשם מלכות, ל) [שס], ל) [ע" תוספות גיטין פ. ד"ה מפני וכו" כתבו דבר זה בשם ר"ין,

גליון הש"ם גמ' איכעי לה לאקר בו'. עי' גיטין יט ע"ב תוס' :ד"ה לריכין למקרייה

הגהות הב"ח (ה) גם' לענין קרבן קתני והכי קאמר עשו כ"ד: (ב) רש"י ד"ה הן וכו' מחשת חיש וכו' רגנן: (ג) ד"ה אמר ליה וכו׳ (ד) תום' ד"ה רבינא וכו'

לינשה והלכה והלחלה:

גבי ג' גיטיו:

מוסף רש"י